

„STRAŽA“

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 67.

Maribor, dne 9. junija 1909.

Letnik I.

Slovanska Liga katoliških
akademikov.

Lansko leto o binkoštih so se zbrali v Pragi delegati katoliškega slovanskega dijaštva. Zastopana so bila češka, hrvaška ter slovenska katoliška akad. društva; še ne organizirane brate Poljake je zastopal predsednik dunajske poljske akademične kongregacije. Napravili smo načrt za daljno organizacijo katoliškega slovanskega dijaštva. Sedaj se že lahko ponasamo z uspehi. Ustanovilo se je poljsko katoliško akademično društvo v Krakovu: Polonia. Ravno kar smo pa izvedeli, da je potrditev pravil Slovanske Lige katoliških akademikov zagotovljena.

„Danica“ je prvo slovansko katoliško akademično društvo. Od Slovencev se je razširila organizacija med Hrvatse, nato med Čehi, za naše ideale so se navdušili Poljaki, sedaj smo pa dogradili mogočno stavbo: enotna organizacija vseh slovanskih katoliških dijakov mora biti viden izraz naše vzajemnosti. Tem potom bomo združili izobraženstvo, ki bo vezalo bratske rodove, prepojeno katoliške in slovanske ideje.

Če ne bo nepričakovanih ovir, se vrši ustanovni zbor koncem tega meseca, natančneje sporočimo pozneje.

Člani Lige so katoliški slovanski visokošolci, ki ne morejo biti v naših akademičnih društvih; in akademična društva so v Ligi kot taka.

Na vse prijatelje našega gibanja se obračamo s prošnjo, da nas tudi gmotno podpro, da moremo izvrševati svojo vzvišeno nalogo: Krepiti katoliško zavest in slovansko prosvetno misel med slovanskim dijaštvom.

Naslov: Franc Stele, phil., Dunaj, XVIII., Tuchluggasse 30.

Pripr. odbor.

Srednješolstvo v Avstriji.

Nikakor se ne čudimo, da so merodajni krogi izven šol napeli vse moči, da bi dosegli vsaj nekak prevrat srednjega šolstva. Zahtevali so in kričali v enomer, da se morajo preustrojiti srednje šole primerno narodnim razmeram, ki nastopajo v napredni državi. V javnem življenju je pač navada, da dobijo prazne fraze, če so še tako brez pomena, hitro svojih privržencev in največjih zagovornikov.

PODLISTEK.

Vodomet.

St. M.

Tlak je bil svetel kot polit z mlekom. Kandelabri kavarniške luči, električne sveče visokih oken, mesec in zvezde, lakirane kočije in policajske čake — vse, vse je odsevalo od asfalta, zmočenega pred pol ure od rahlega, prav po dunajsko parfumovane ga dežja.

Španski bezi v parku so vstali pol metra više iz senc in mrakov in iztegnili svoje medle cvete daleč v ohlajeni zrak, zakaj od zgoraj je bil balzam očiščene noči in hlad omilitih, kot brušeno steklo svetlih zvezd. Včasih je švignila kočija mimo, na lahkem gumiju se je komaj slišal njeni prožni tek, zablisnil se je skozi okno briljant v ušesu, safir pod vratom — in že je bila elegantna prikazen kdovekje na promenadi.

Kam bi se človek dejal v taki noči, miru in odlični polni — v izbah še leži soparica dneva, ko so se oblaki zbirali v nevihtu in so se drevesa trepečo gnetla v gruče — v izbah je zaduhel zrak po knjigah in neosnaženi obleki.

Torej kam? Domov na noben način ne — najbolje na klop v park.

Bogomir Srebre jo je uvrjal med angleško vrezanimi grmi in drevesi iz Indije, Kitajske in Japonske na prazno klop pred vodomet. Par kapelj je viselo na naslonjalu, te so canknile v mokro travo, ko se je iztegnil v vsej svoji dolžini in potisnil klubak na obraz.

Skozi mrežo noči je trepetal šum vode, dvigajoče se iz cevi in v drznem loku padajoče — v tisoč

Ravno radi tega umevamo dobro javni pritisk na srednješolstvo. Temu gibanju torej ničesar ne oporekamo, tem manj, ker je zares bila že nujna potreba, da se ertajo nekatere točke starokopitnega učnega reda in se nadomestijo marsikatero nejasne in nepopolne strani učnih predmetov z novodobnimi skušnjami in rezultati raznih še pred 20 leti neznanih ved.

Nasprotniki gimnazij so imeli posebno lahko stališče v boju proti humanističnim disciplinam. Tehnika je odkrila gotovo v državi marsikatero pot do blagostanja, najsibode v obrtnem ali prometnem oziru. Inteligenca v Avstriji se nagiba v večji meri sedaj zadnja leta praktičnemu poklicu, to je trgovstvu, veleindustriji in veleobrtni, ker vsi pač hočejo na tem polju hitro obogateti in poskrbeti svojim otrokom za bodočnost neko omiko, ki boče za nje le sredstvo do boljšega ali recimo bolj premetenega gospodarstva. In za taka podjetja, trdijo vedno ti realisti, ni potreba gimnazij, treba je šol, ki bodo praktično učila naraščaj, ki si bode umel bolj polniti svoje denarnice.

Vlada je pod tem pritiskom hotela nekaj podati in preustrojila je kar čez noč srednješolstvo, samo da bi pomirila nezadovoljneže. Kakor je bila potrebna reorganizacija, moramo reči, da so se precej na Dunaju v vladnih krogih osramotili že zdaj sami s svojimi vkrepi.

Realist Marchett, prejšnji naučni minister dobrega spomina, je hotel zadati prvi udarec klasičnim jezikom; gimnazijsko šolstvo je postavil z uredbami na bolj realistična tla. Zadovoljnost je zavladala med znanimi krogi, toda uredba ni bila nobenega pomena. Glede zrelostnega izpita se je podal načrt, ki je gotovo slabši nego je bil prejšnji. Ta uredba je vzela zrelostnemu izpitu vsaki pomen; boljše bi bilo, da bi se bilo ministrstvo odločilo takoj za odpravo mature.

Za Marchettom nastopi naučni minister grof Stürgk, glavni zagovornik humanističnih studij. Kar jezikom; gimnazijsko šolstvo je postavil z uredbami mi Stürgk. Marchett je hotel olajšati studije zlasti glede staroklasičnih jezikov, Stürgk pa še bolj obremenil posamezne razrede ravno v teh predmetih. Odlok za obojem gre iz pisane naučnega ministrstva na vse deželne šolske svete v teku dveh let; vedno reformirajo in reorganizirajo; kar doleži teden odlok, to popravlja in dopolnjuje drugi. To se vrsti mesec za mesecem, tako da merodajni šolski krogi

biserih — na pluskajočo gladino basena. Njemu se je zdelo, da pride iz sredine zemlje in gre do zvezd krepki žarek in da so zvezde zato tako svetle, ker jih brez prenehanja umiva in pere.

Včasih je vzdihnilo v grmu, tesno in tiho kakor iz globoke rane, in z lista je spolznila kaplja. Mogoče solza skritega, v temo in noč zavitega velikomestnega gorja?

Bogomir je postal sentimental.

Kdo bi ne postal, ležeč na klopi sredi milijona ljudi, veselečih se v sijajnih dvoranah, prekipevajočih dobre volje in močnih vin ob okroglih podzemeljskih mizicah, kdo bi ne postal sentimental sredi tega milijona sam s samotno mislijo v srecu kot z lučjo, ki ni našla gostov, sam s svojo močno voljo kot s stavbo, ki ni našla ljudi?

Kaj je človek brez gostov, kaj je človek brez ljudi? Naj se v njem odkreše misel kakor metgor od zvezde, potujoče med milijoni zvezd, če ga nihče ne ujame? Sama luč, sam refleks — to je list, ki ga vihar vrže čez plot.

Naj se v njem zgradi poslopje volje — v desetletjih se komaj zgradi taka stavba iz kamnov in kamenčkov, mnoge truda je treba in arhitektonskega znanja — naj se zgradi v njem stolp volje s strmimi stenami in neporušljivimi fundamenti, a z grebenom, segajočim do neba — če se nikdo ne upa vanj, če vsak ostane zunaj in zunaj obstrmeva in občuduje, ko bi imel stopiti notri. Zakaj notri je pripravljeno zanj, kakor je za vsakega pripravljeno, ki pride in se nastavi in odloži orodje po policah in predalcih, svoje moči pa pošlje med kolesa.

Čemu to vse, če ni ljudi, če ni delavcev! To je samo sistem, prazen, gol sistem — kolo v Pratru — kuriozitetu — ta železna volja, če ni ljudi.

morajo zares dvomiti o resnosti, s katero nastopajo najvišji krogi nasproti srednjemu šolstvu.

Vzrok tiči v tem, da se je gospoda na Dunaju prenačila z reorganizacijo in je premalo preudarila prve vkrepe. Reorganizirati tako razvito in vkoreninjeno šolstvo ni mogoče tako hitro, kakor sestaviti na kakem javnem zborovanju dotične resolucije in jih prebrati. Prepričani smo, da bode minister, ki bode prišel za Stürgkom, zopet popravil sedanje določbe. Tako je postalo srednješolstvo v Avstriji v zadnjem času zares neki „Versuchskaninchen“ za razne ministre, ki bi radi postali popularni. Toda taka reformacija in reorganizacija bode le škodila splošnemu šolstvu; toliko je gotovo.

Politični pregled.

Državni zbor.

Še nikdar se menda ni avstrijski parlament zbral med tako napetostjo, takim razburjenjem in v tolikem številu kakor včeraj. Manjkalo je samo 12 poslancev, štirje mandati so pa še prazni. V ponedeljek zvečer se je vršila konferenca voditeljev poljskih strank in opozicije. Pošvetovanja so trajala do treh zjutraj in so se v torek še nadaljevala. Bila so pa brezuspešna.

Ko je predsednik otvoril sejo, je storil obljubo dalnatski poslanec Bulič, ki je ta dan prvič prišel v zbornico, da glasuje za dr. Susteršičev predlog. Proti izvolitvi Buličevi je bil vložen ugovor, nakar je Bulič zastopal stališče, da toliko časa, dokler ugovor ni rešen, nima pravice priti v zbornico in vzeti dijele.

Prešlo se je nato k nadaljevanju meritorne debate o dr. Susteršičevem predlogu. Soglasno je bil sprejet predlog, da se debata konča. Za generalnega govornika za predlog je bil izvoljen dr. Adler, proti pa Slabinski. Končno besedo je govoril še dr. Susteršič, nakar se je prešlo k glasovanju. Med glasovanjem je prišlo večkrat do burah prizorov, posebno takrat, ko je češki minister-rojak Začek glasoval proti. Zato bo Začek najbrže odstopil. Ko je predsednik razglasil izid glasovanja, po katerem je bil odklonjen prvi odstavek z 242 proti 237 glasovom, je nastal velikanski hrup. Opozicija je kričala: Proč Bienenrth! Proč z vlado! Drugi odstavek je bil tudi odklonjen z 243 proti 227 glasovom, prav tako tretji z 241 proti 237 glasovom.

Bogomir se je vlegel na drugo uho: v prsih je vstajala grenka nevolja in nezadovoljnost s samim seboj. Ni čuda, da je ob takih urah vrgel zadnje kovec na mizo za par konjakov to noč in vse svoje žalostne misli pripeljal s seboj pod sveži grm, pod svetlo noč.

Za take ljudi, kot je on, je najboljša pijača konjak ali močna kava. Prosim vas: šole tako dobro izdelati, da so se starcu zalile oči veselja in da je stara mati sklenila roke kot pred paradizem, ko je privihral domov z zadnjim spričevalom: odlika. In sestre, zaupajoče vanj kakor v Boga, okoli njega, ki ni varal njihovih nad, in bratje stran od njega, radostno-jezni, da je močnejši od njih — in sosedje in znanci, romajoči k njemu kot k bodočemu „velikemu“, da jim ohrani ljubezen, ki oo kmalu obročila tisočeren sad spoštovanje, ki bo kmalu zlata vredno in ime, ki bo kmalu lesketalo v zlatih črkah nad njihovimi glavami: rojak!

Prosim vas: take spomine — in sedaj trda klop pod hrbtom —

— Če boš velik, pa ne pozabi na nas, ki smo te ljubili, ko si bil mal. — To so besede, izrečene v slovo skozi rože domakega vrta, blesčatega v solincu kot mladost — to so besede niti zaupanja več niti trdne vere, temuč gotovosti in resnice, ki ni treba več, da pride. In takrat je komaj odhajal tej resnici nasproti —

— A sedaj je že velik in nas je res pozabil — res pozabil, ki smo ga ljubili —

— Še ponižnejši bi morali biti in brat — zakaj mu nisi stisnil roke? Mogoče ti je zameril? Zato ne pride — mogoče zaradi tebe — nikdar več. Njegova velikost ni vzrasla za nas, ki smo nevedni!

(Konec prihodnjih.)

Dr. Šusteršičev predlog je sicer odklonjen, a s tako neznatno večino, da se lahko reče, da so ministri sami sebe rešili s tem, da so glasovali proti. Vendar pa je vlada s tem dobila tako zaušnico, da je ne bo mogla prenesti.

Glavno pa je pri tem, da se je v petek in pa včeraj jasno pokazalo, da vlada ne sme in tudi ne more vladati preko Jugoslovanov. To je velik uspeh in ta uspeh so dosegli naši vrli poslanci.

Podporno društvo za slovenske visokošolce v Gradcu prosi, naj se vsi njemu samemu namenjeni denarni prispevki pošiljajo pod njegovim natančnim slovenskim, torej ne prestavljenim imenom, ali pa naravnost blagajniku gospodu generalmajorju Vincenc Kranjcu, Gradec, Körösstrasse 1. Predsednik tega društva pa je dr. Fr. Žizek, Luthergasse 4. Pošiljatve na vseučilišče delajo že zaradi tega umešnavo, ker se tam nahaja Podpiralna zaloga za slovenske dijakke (Unterstützungsfond für slavische Studierende), katero upravlja akademični senat. V zadnjem času je pošta več našemu društvu poslanih prispevkov vrnila. Prosimo vse ude in podpornike, ki se jim je to zgodilo, naj vzamejo na znanje, da temu ni krivo društvo, in naj nam blagovolijo javiti svoja imena in podrobnosti, da se lahko pritožimo.

Srbija.

Kasacijsko sodišče v Belgradu je razveljavilo razsodbo nižje inštanice, ki je avstrijskega podanika Müllerja in sodruge, obtožene špijonstva, oprostila. Zato so zdaj Müllerja in ostale osumljence vnovič zaprli. Afera je zato zanimiva, ker je pri izdajanju srbskih listin ter političnih in vojaških odredb Avstriji, udeleženih mnogo visokostojecih srbskih dostojanstvenikov. Listi zahtevajo, naj bo razprava javna, da se bo videlo, kakšni ljudje se nahajajo v Srbiji na odgovornostipolnih mestih. Zahtevajo pa tudi, da Avstrija takoj odpokliče svojega poslanika grofa Forgacha ter uradnika Tanczosa, ki sta špijonstvo aranžirala in vodila. Ako se to ne zgodi, se utegne kaj nepričakovanega pripetiti.

Tepeni socialdemokrati.

Povodom otvoritve slavnosti v spomin na „osvoboditev“ Lombardije, je šel zadnji nedeljo v Milano velik sprevod mimo spomenika kralja Viktorja Emanuela. Vsa društva so v pozdrav vpognila svoje zastave, samo socialdemokrati so demonstrativno obrnili svoje zastave. Ko je množica to zapazila, je napadla socialdemokrate, jih hudo pretepla, raztrgala zastave in zlomila droge. Pravitako se je zgodilo anarhistom, ki so imeli črne zastave.

Veleizdajniški proces.

Na vrsti razprave so priče iz okrajev Like in Krbave.

Poshtar Josip Batušič iz Rakovice se zapriseže in izpove, da je v Rakovici pretežna večina prebivalcev pravoslavna. On biva v Rakovici od l. 1871. ter se še spominja, da se ljudstvo prej nikdar ni nazivalo Srbi, temveč kristjani ali pa pravoslavni. Danes so razmere v Rakovici uprav neznosne, med tem ko je prej vladal po občini najlepši mir in red. Nas Hrvate nazivljejo miši, ter nas vedno smešijo in ruvajo proti nam.

Predsednik ga izprašuje, ako je čul kaj govoriti, da je ta zemlja srbska in da če sedaj pasti pod Srbijo.

Batušič pravi, da je slišal o tem govoriti, pa tudi popevati. Vsekakor sem si mislil, da mislijo delati na priklopljenje naše zemlje k Srbiji. Sumnje o tem so mi še posebno vzbudili tajni sestanki, na katere Hrvati niso imeli pristopa.

Nato priča zelo na obširno pripoveduje o zborovanju v Topuskem, kako so Hrvatom napovedovali bojkot in način, kako da morajo Srbi pokupovati posestva, da odpravijo Hrvate iz dežele. Ako se Hrvatov ne morejo izlepa iznebiti iz občine, mu pa zapalijo kočjo in ga tako s silo spravijo na beraško palico. Poslužujejo se v take svrhe prav radi tudi dinamita, kakor kaže nek slučaj, da so natrosili dinamit v drva, katera so potem v peči eksplozirala, ter tako uničila dotični hrvaški rodbini vse, le življenje so si mogli s težavo še rešiti. Tudi njemu so pred letom dni zapalili hišo.

Na vprašanje, kake razmere so sedaj v občini, pravi Batušič, da so zelo napete. Leta 1906 so se raznesle govorice po občini, da bo katoliška cerkev zletela v zrak. Ljudstvo se je radi tega oborožilo s puškami, da tako prepreči vsak sovražni naval na cerkev. Le pomirjevanju župnika se je zahvaliti, da ni prišlo do krvave borbe.

(Obtoženci dvignejo silno buko, predsednik jih najstrožje opomina, naj mirujejo.)

Batušič nadaljuje ter pravi, da on s krvavejšim srcem tukaj priča. Kar se nadalje godi v občini, je že preveč. Predstojnik Musulin vedno govori, da je občina srbska in da so občani sami Srbi. Občinski napisi so samo srbski cirilski in uraduje se od leta 1904 sem tudi v sami cirilici.

Predsednik: Ali se še sedaj uraduje v cirilici?

Batušič: Ne! Hrvati so se pritožili. Predstojnik je bil od višjih oblastij odstavljen in na njegovo mesto so postavili Hrvata, kateri je uvedel zopet latinico v uradovanje.

Na vprašanje, ako srbska zemljedelniška zadruga daje tudi katoličanom posojila, de Batušič, da takrat, ako je sigurna, da dobi potem dotično posestvo v svojo oblast.

Priča Franjo Vukelič, solicator v Gospiču, izpove, da je opazil, da so se jeli pravoslavni v naj-novejšem času nazivljati Srbe, ter jeli razobešati srbske zastave. V Gospiču so jo razobesili samo na cerkvi. Narod pravi, da mu bo zavladal srbski kralj Peter v najkrajšem času.

Radi Kalambera pravi Vukelič, da mu je znano, da hodi večkrat v Gospič, da je najbogatejši akcijonar srbske hranilnice, ter po mnenju vseh občanov eden glavnih kolovodijev, ki širijo srbsko propagando po Gospiču in okolici.

Odvetniški koncipient Ferdo Stihovec iz Gospiča izjavlja soglasno z drugimi pričami, da se čutijo pravoslavni v Liki identičnimi z onimi v Srbiji. Sedaj ko je pa razprava proti obtoženim, je pa vse mirno po celem okraju.

Raznoterosti.

Častna člana. Slovensko katoliško akademično društvo „Danica“ na Dunaju je imenovala dr. Šusteršiča in dr. Žitnika svojim častnim članom ob priliki ustanovitve slovanske lige katoliških akademikov.

Liberalna Zadržna zveza v Celju. Kakor posnamemo iz vabila na občni zbor, se bodo zopet izpremenila pravila Zadržne zveze v Celju in sicer na ta način, da se bode izstop iz Zveze otežkočil. Ker je splošno znano, da se je število članov tekom zadnjih dveh let za polovico znižalo in ker se misli cela vrsta posojilnic, tako na primer vse koroške posojilnice, in mnogo štajerskih posojilnic iz Zveze izstopiti, je nevarnost za članice, da bodo morale še višje letne doneske plačevati, kakor jih plačujejo sedaj, ker so stroški od leta do leta večji, dohodki pa so se vsled izstopa članic skoraj za polovico znižali. Zastopniki posameznih posojilnic naj si dobro premislijo, predno bodo glasovali za izpremembo pravil, ker sicer se zna zgoditi, če bo Zveza šla isto rako vo pot, kakor doseđaj, da bodo posojilnice morale ves čisti dobiček vsako leto odrajtati Zvezi. Večje posojilnice, kakor v Brežicah, v Slov. Bistrici itd., se naj vendar ganejo in na občnem zboru nastopijo zoper te nakane.

Katoliki, Slovenci! Znano je radi delovanja Slovenske dijaške zveze celi slovenski javnosti, kakšno krvavo pomanjkanje trpi na tisoče Slovencev v Gradcu v verskem in narodnem oziru. Nad 20.000 Slovencev nima tukaj niti svoje slovenske službe božje. Tako izgubi vse svoj verski in tudi narodni čut ter vre k mednarodni socialdemokratski masi. Da le nekoliko temu odpomore in reši vsaj nekaj slovenskih graških delavcev veri in narodnosti, je slovensko katoliško dijaštvo ustanovilo v Gradcu pred petimi leti katoliško izobraževalno društvo „Domovina“, ki je s pomočjo katoliških akademikov Zarjanov cel čas uspešno delovalo ter sprejemalo prihajajoče in odhajajoče slovenske delavce v svoje okrilje. Toda kakor vam je znano, se je vrgla zadnji čas onemogla jeza združenih liberalno-radikalnih slovenskih dijakov v zvezi s celjsko Narodno stranko na to edino središče katoliških Slovencev v Gradcu. Preslepila je z mamonom večino društvenega odbora, da je sprejel do petdeset liberalnih akademikov v društvo. In ko je imela liberalna stran dovolj močno večino, je črtala iz društvenih pravil katoliški značaj ter ugrabila katoliškim slovenskim delavcem na grd, bratomoren način še ta edini dom, ki so ga imeli v tujini, ter jih je vrgla na cesto iz društva, ki so si ga vzdrževali sami pet let. Za te zapuščene, v trdi brezverni tujini se potaplajoče se zavzema sedaj pri vas, katoliki, rodoljubi, Slovenska dijaška zveza ter vas prosi, jim pomorete po svoji moči do novega društva, ki se more v kratkem ustanoviti v zaščito zapuščenim. — Spominjajte se katoliških bratov s knjigami ali denarnimi prispevki! — Vsem dobrotnikom v naprej: **Bog povrni!** — Poklonjeno blagovolite poslati na naslov: cand. iur. Anton Ogrizek, Gradec, Leechgasse 30, „Zarja.“ — Obrambni odsek Slovenske dijaške zveze v Gradcu.

Slovenska delavska knjižnica na Nemškem ne velja? Od vrlega slovenskega župana smo prejeli sledeče vrstice: Jako pogosto se sedaj zgodi, da pride delavec, hlapec, dekla, uslužbenec, ali pa tudi stariši tistih, ki so na Nemškem v službi, po delavske ali družinske bukvice v občinski urad. Ja, že lahko dobite. Pa prosim, nemško mi pač morate izpolniti, ker naš gospod, oziroma gospod, kjer naš služji, zahtevajo, da moram nemške bukvice imeti. Dobro, dragi prijatelj, ali potem jih pa danes ne bova pisala. Naš občinski odbor je sklenil, da moram v interesu občine vse slovensko pisati, ker zastopam slovensko občino. Pa tudi jaz nisem zmožen storiti takega narodnega greha, da bi vam izpolnil kot Slovincu tako važen dokument v nemškem jeziku, ker bi vas potem takorekoč prodal. Če hočete, napišem vam slovensko in vem, da vam ali komur že bode ne bode šlo slabo, da ste le poštene in pridni. Semuradno tudi pride več nemških, madžarskih itd. bukvic, a jih ne smemo vrniti, ker vsaka zadržuje v sebi pravo naroda, narodovo samozavest in ljubezen. Istotako moramo mi najprej sebe spoznati in upoštevati, če hočemo, da nas bodo tudi drugi. Vsakokrat je stranka, z malimi izjemami bukvice slovensko pisane vzela in odšla. Ker se to sedaj pogosto zgodi, ne moremo si drugače misliti, kakor novodobna germanizacija skuša tudi na tem polju Slovincem škodovati, kajti mislijo si, če je glavni dokument delavca

ali uslužbenca pisan v nemškemu jeziku, potem lahko z mirno vestjo istega smatrajo za svojega. Zahtevajte torej, slovenski možje, fantje in dekleta za svoje potovanje pri županstvih slovenske dokumente, ter pokažite, da vam je tudi na potu za krunom slovenska beseda najljubša spremljevalka. Zavedni župani slovenski, vam pa bodi sveta dolžnost, da vsake bukvice napišete slovenski in kakor krono črez vse to pritisnete slovenski pečat!

Slovenski župan.

Izstop iz celjske Zadržne zveze je razum večine koroških posojilnic sklenila tudi hranilnica in posojilnica v Galiciji. Mnogo štajerskih posojilnic se pripravljajo za izstop in odgovarjamo na razna tozadevna vprašanja, da je zadnji čas za izstop ta mesec in sicer se morajo odstopne izjave odposlati priporočeno tako, da pridejo še vsaj zadnji dan v mesecu v Celje.

Gorenjski motiv. Po Dunaju se popeva sledeča pesmica:

„Kaj pa se Bienenrth,
v nevarnost podajaš,
čez Litvo v vas hodiš
pa plavat ne znaš!“

Občina Okoslavci ter javni deželni oskrbovalni zavod v Gradcu. Skoraj ga ne bi sprejeli, so dejale pri tukajšnjem županstvu v prav razburjenem tonu nekatere stranke, ki so imele svoje bolne sorodnike spraviti v javno deželno bolnišnico v Gradec (deželni oskrbovalni zavod). In zakaj bi ne hoteli sprejeti bolnika, vprašam radoveden? Zato ne, ker ste slovensko napisali domovinsko izkaznico, katere tam ne razumejo, skoraj bi morali bolnike nazaj domov peljati. — Le potolažite se, sem dejal strankam, in imejte prepričanje, da naša slovensko pisana beseda mora tudi našim ljudem v javni deželni bolnišnici vrata odpreti, ker Slovenci za isto ravno tako davek plačujejo, kakor Nemci. Ker se to gotovo tudi drugim pripeti, obračam se do vseh zavednih rojakov s prošnjo, da se v takih slučajih poslužite vsakokrat le slovenskega jezika ter s tem dokažete, da se tam ne pustite sramotiti, kjer morate pomagati plačevati. Slovenski poslanci pa naj tu krepko nastopijo, da odpomorejo tem krivicam, da bodo naši ljudje s slovenskim izkaznicami brez težav vzeti v javno deželno bolnišnico. N. w.

Dopisnik iz Brežic se v zadnji številki „Nar. Dnevnika“ zaletuje na prav robat in netakten način v oo. frančiškane v Brežicah. Ni naša naloga, oo. frančiškane v zaščiti jemati; le toliko konstatiramo, da so oo. frančiškani obeh narodnosti in da morajo tudi obema narodnostima služiti; upamo, da bodo sami našli pravo razmerje. Odločno pa se mora zavrniti ta neotesani napad od lista ali dopisnika, ki nima nobene žal besede za razne zaupnike in hude pristaše liberalno-narodne stranke, ki prav pridno nosijo denar najhujšim nemčurjem v Brežicah, med njimi posebno ultraliberalni Bizeljanci. Tam pometajte, gospod dopisnik! Je prav hvaležno delo! Priporočamo vam, da se glede oblike dopisovanja še veliko učite!

Bolnišnica usmiljenih bratov v Gradcu. Te dni bo nabiral usmiljen brat iz graške bolnišnice po Mariboru darove. Predstojništvo bolnišnice prosi znatne podpore tembolj, ker se je v tem letu število bolnikov iz Maribora in okolice znatno zvišalo. Brez razlike na narodnost in verd je bilo v pretečenem letu sprejetih 4934 bolnikov. Oskrbovalnih dni je bilo 104.898, operacij pa se je izvršilo 2874 po veliki večini z dobrim uspehom.

Štajersko.

Pobrežje. Peter Vidovič, mlinar pri Francu v Mariboru, je celi zaslužek v nedeljo zapil. Pijam je prišel domu, a ker ga je žena radi tega posvarila in mu revščino predbacivala, jo je surovež zgrabil, na tla vrgel in jo s pestmi tako dolgo obdeloval, da so na krič sosedji prileteli in ubogo ženo iz rok ljubeznjivega moža rešili. Vsa potolčena je žena morala iti drugi dan v bolnišnico. Kaj vsega ne naredi alkohol.

Silvnica. Pred nekimi dnevi je jezdil 40letni težak Jakob Bohak konja posestnika Jožefa Kesa na Skokah h kovaču. Ker pa Bohak ni vajen jezdenja, je padel raz konja in si pri tem zlomil desno roko.

Slov. Bistrica. Tukaj si je v nedeljo 24letni posestnik Franc Ratej iz Korpelj radi ene decline z nožem prerezal vrat in se smrtno ranil, ker je prerezal tudi dihalec in požirnik. Samomorilec so prepeljali v Maribor v bolnišnico, kjer bode bržkone umrl.

Ploj in Kolarič na krožniku. V Šikolah so kmetje drva vozili gostilničarju Mohorku. Gospodinja je pripravila prav dobro kosilo, naš tajnik, ki je kljub starosti letos izkaznice in glasovnice sam delil zraven liberalnih naukov, pripravil je voznikom tudi liberalen prigrižek: vsakemu je dal en par Plojev in en par Kolaričev na krožnik. Sedaj pa Ploja kot deželnega poslanca ni nikjer, Kolariča pa tudi ne. Tajnik Matija je torej kriv, če so Ploja — pojedli. Dober tek!

Sv. Barbara v Halozah. Pri borlskem mostu so ujeli bosega utopljenca vojaka, ki je najbrž v Mariboru skočil v vodo ali pa se ponesrečil, kar se še le dožene po komisiji. — Dosedaj vinska letina dobro kaže, tudi starega vina je še dosti na prodaj. Na drevju pa nam gosenice delajo precejšnjo škodo,

vendar se od naprednih gospodarjev umno zatirajo. Sedaj je košarska delavnica pričela izdelovati celo sake po 20 v komad za lovljenje škodljivih metuljev. — Liberalci se od sramote, da so propadli pri volitvah in jim grozijo še drugi porazi, po „Stajercu“ tolažijo, pa se jako motijo, misleč, da bodo ljudi premožili. Nikoli se ni pri cerkvi v tako kratki dobi toliko popravil izvršilo, kot pod župnikovanjem č. g. Vogrina, kar še ni, pa pride na vrsto.

Rogaška Slatina. Oni dan sem se sprehajal po cesti, ki pelje v Cerovec, kjer izredno zlahna vinska kaplja raste. Pred vilo Jankomir je šest delavcev iztepalo in snažilo matrace. No, to bi pa lahko pred sesono opravili, jim rečem. Nato mi delavec odgovori, da so te matrace z vso posteljino, vseh vkup 90, bile o binkošnih v Celju in da so se po njih valjali nemški burši. Zvedel pa sem drugod, da je deželni odbor iz Gradca zapovedal, naj se matrace po železnici pošljejo v Celje. To je nečuten škandal, da se tako gospodari z deželnim premoženjem, kakor da bi na Štajerskem bivali sami prusaki! — Zadnjič sem omenil, da bo dne 6. junija tukaj nekaj posebnega, namreč 25letnica tukajšnje podružnice nemškega Schulvereina. Ali kaj posebnega ni bilo. Na deželnih hišah so visele zastave, gotovo na visoki ukaz deželnega odbora, samo da se Slovenci izzivajo, in gotovo na isti ukaz je pri slavnosti, ki se je ob pičli udeležbi vršila v hotelu „zur Post“, gratis muzicirala zdravilniška godba. Dr. Heisel je imel slavnostni govor in slatinski veliki Nemci so mu heilali, tisti Nemci, ki tudi slovenski in hrvaški znajo, ako le kaj nese. To tem Nemcem svetujem, ako že hočete napravljati nemške slavnosti, ne prirajajte jih v sesoni, ampak po zimi „pri fižolu in krompirju“! In vi, Slovenci in brati Hrvati, ki si pridete semkaj zdravja iskat, nobene tombole, sploh nobene slavnosti se ne udeležiti, ne z vinarjem ne, ker vse se tukaj žalibog vrši in majorem Germaniae gloriam.

Dramlje. Zadnji „Narodni List“ laže — kakor je to že njegova navada — da je naš gospod župnik prečrtal in prepisal devet liberalnih glasovnic in sicer svojevoljno brez dovoljenja. Resnica, da je got spod župnik popravil čvema volilema glasovnico z njunim dovoljenjem. Sicer pa vsak razsoden človek lahko takoj uvidi, da je nesramna trditve „Narodnega Lista“ zlagana, kajti če bi bilo le pičico tega res, bi liberalci po svoji stari navadi že davno ovačili g. župnika sodnji.

Dramlje. O našem občinskem tajniku in trgovcu Jarnoviču pripoveduje „Narodni List“ od 3. jun., da se je med volitvijo dne 7. maja vpričo drugih faranov prav grdo obnašal napram našemu župniku. Pljunil je pred njega in ga zmerjal med neznanskim kričanjem. Lep pečat to za našo inteligenco in celo Narodno stranko! Šola mora biti ponosna na takega ogleda! In župan na takega tajnika! Zakaj ni „Narodni List“ raje molčal? Nepreviđenemu dopisniku bo Jarnovič težko hvaležen za odkritje njegove odurnosti.

Celje. Slaba prede naša liberalni Zadrudni zvezi. Najprej so izstopile skoraj vse kranjske in pa precej primorskih posojilnice, sedaj odstopijo koroške posojilnice, v Istri se nekaj kuha, pripravljajo se za izstop tudi mnoge štajerske posojilnice. Se celo gospod Jošt hoče zapustiti liberalno Zvezo! in iskati drugod varne strehe. Govori se, da že prav pridno zabavlja čez liberalce, čez mlade, nevedne koncipiente, in namerava popolnoma resno pristopiti h klerikalcem, seveda pod pogojem, da mu zajamčijo iste dohodke, katere uživa pri liberalcih v Celju. Za raznimi prvoboritelji Narodne stranke, ki so isti že davno obrnili hrbet, o čemur pa „Narodni Dnevnik“ zelo previdno molči, pride tudi Jošt, katerega edna duševna hrana je bila, odkar biva v Celju, „Slov. Narod“, „Narodni List“ in „Narodni Dnevnik.“ Radovedni smo, če bo žalost v krogih celjske Zadrudne zveze zelo velika, ko jo zapusti Jošt.

Tepež. Dne 5. junija t. l. je nastal v krčmi J. Lešnika pri Sv. Miklavžu med težakoma Kirbusom in Francetom Breznik od Sv. Miklavža prepir. Kirbus je zagrabil kamen in vdaril ž njim Breznika po očesu. Breznik je težko ranjen.

Ložnica pri Žalcu. Odkar naša prijazna vasica stoji, ni še prišlo do tako žalostnih razmer, kakor v sedanjem času. Nekaj mladine, katere je v preveliki stiki z znanimi Žalčani, je tako surova, da nam je v sramoto. Mi kmetje smo živeli v miru in slogi tudi z duhovniki, ter smo bili srečni, ako so kdaj prišli v našo sredino, a sedaj pa tej pokvarjeni mladini duhovnik preseda, čeravno mu še ni nikdar nihče kakšne krivice napravil, mogoče nasproti. Kot takšne pokazali so se nekateri mladiči dan pred volitvijo, in zdaj se še drznejo z dobro znanim dopisnikom v „Narodnem Listu“ napadati javno, ker ni dovolj, da so si pritisnili sramotni pečat zaničevanja in psovanja v domači vasi, ampak so celo javno razglasili to svojo omiko kot „veleizobraženci.“ Vodja teh surovežev je bil nekdo, katerega že itak dobro poznamo, da zna psovati. No, dopisnik gotovo dobro ve, da je eden glas, ki ga volilec odda po lastnem prepričanju, več vreden, kakor vsi oni, kateri ravno tako letijo za liberalnim glasom, kakor v planinah voditeljica črede na pašo. Ta razsvitljeni dopisnik samo nasvetuje, da bi o binkošnih prosili sv. Duha, da zvezarje sreča pamet. Več pameti ima gotovo vsak izmed nas, kakor isti fant na Ložnici, ki je prišel k vodnjaku s košem po vodo. Prosili pa bomo vseeno sv. Duha, da nam Ložničanom, posebno

pa onim, ki še danes tavajo za liberalci, razsvetli pamet, ne samo da bi jih pamet srečala, da zasije zopet tista srečna doba, kot je bila nekdanj, da utihne ta mladeniški sramotilni glas, ter se bode slišal glas treznomislečih mož, kateri bodo gotovo tudi lahke ponosni na svoje sinove, ako bodo pristaši naših izobraževalnih društev, ter iztrebili liberalizem iz naše mirne vasi.

Iz Savinjske doline. Volilni boj je končan, a nasprotstvo narašča dan za dnevom. „Izobraženi strankarji“, kakor se sedaj sami imenujejo, divjajo kot besni, psovka nad psovko leti nad mirne pristaše Slovenske kmečke zveze. Evo ti dokazov. Učitelj Pristovšek, katerega je imenovalo c. kr. okr. glavarstvo v Selju za volilnega komisarja za občino Žalec, je rabil proti našemu mirnemu pristašu besedo, katere zapisati se nam pero ustavlja. Kaj ne, izobražen strankar je ta učitelj. Dan pred volitvijo kmečkih občin je prihrumel na Zgornjo Ložnico ter strastno agitiral za strankarske kandidate. Takšnemu strankarju, mislimo, da še bode c. kr. okrajno glavarstvo Celje večkrat podelilo to častno mesto! O tem bomo še govorili. Kar nas pa je pristašev S. K. Z., bomo se tudi vsakemu napadu pošteno odzvali, da ne bodete mislili vi, izobraženi strankarji, da smete z nam delati, kakor Turek s svojimi sužnji. Ako smo mi drugače dobri, da plačujemo, gre nam tudi beseda v javnosti, katero bomo tudi s ponosom izgovorili na dostojnejši način kot naši nasprotniki, brez psovki in osebnih napadov.

Brezice. Tukajšnje katoliško slovensko izobraževalno društvo priredi v nedeljo dne 13. t. m. ob treh popoldne v mali dvorani Narodnega doma javno predavanje. Vstop vsakomur prost.

Koroško.

Zadrudni zvezi v Celju je zelo hudo, ker so koroški Slovenci sklenili, otresti se enkrat celjsko Zveze, ki je pomagala prevajalskemu županu spraviti slovensko posojilnico v nemškutarske roke. Ker tega ne morejo utajiti, skušajo odvrnati javno pozornost od te zadeve na drugo — politično polje. Natisniti so dali v celjskem „Narodnem Dnevniku“ pismo o koroških Slovencih. Iz tega pisma vsak razumen Slovenec takoj spozna, da ga je pisala roka zelo slabe, nepremišljenega, zmedenega in nerodnega politika. Piše take budalosti, da bi se jim tudi najbolj priprosti koroški kmet smeja. V zabavo ponatisnemo sledeči odstavek brez vsakega pristavka, ki bi bil popolnoma odveč: „Dejstvo je, da je mlajša duhovniška generacija na Koroškem ravno tako zagrizeno klerikalna, kakor ona na Kranjskem in Štajerskem. Imamo še nekaj starih in starejših duhovnikov na Koroškem, ki se z mladimi ne strinjajo, toda ti značajni može so že v manjšini. Nekako takrat, ko je prišel na Koroško dr. Breje, ta v slovenski (!) koroški politiki skrajno nesimpatična (!) prikazen, se je pričel preobrat in danes smo na tem, da je mlajši koroški duhovščini klerikalizem namen, narodnost pa ji je le še sredstvo (!). Kot dokaze slovenskega klerikalizma koroškega navaja „Mir“, katoliško politično in gospodarsko društvo, najzagrizenejši kranjski klerikalci so agitirali pod zaščito koroških slovenskih voditeljev po Koroškem itd. Pozabil je le še povedati, da je bilo naše politično društvo tudi že prej strahovito klerikalno, ko so sedeli v njegovem odboru še starejši duhovniki in le par kmetov in je imelo tudi prej ime katoliško, popolnoma je prezrli, da je bil zlasti rajni Andrej Einspieler strahovit klerikalec, ker je imel isti program kakor ga ima sedanje politično društvo in da se je tudi postuževal najprimernejših sredstev za popolno uničenje koroškega slovenstva. — Zato bodo pa sedaj celjski strankarji in zadrudni zvezarji začeli uganjati na Koroškem čisto novo politiko, s katero bodo pridobili koroške nemškutarje. Saj piše o njih: „Te ljudi se pa da pridobiti s pomočjo slovenske napredne politične organizacije.“ Najprvo je seveda treba vzeti klerikalcem posojilnice in jih izročiti nemškutarjem. V Prevaljah je že storjen začetek. Na ta način bodo rešeni koroški — nemškutarji in pa — celjska zveza, kateri je le za svoj obstanek in naj preide sčasoma tudi sama v nemškutarske roke. Žnjo vred bodo pa seveda postali nemškutarji tudi izvestni celjski krogi.

Kranjsko.

Hribar je zadnje nedeljo zopet dobil, kar mu gre. Na zelo dobro obiskanem shodu S. L. S. v ljubljanskem hotelu Union je deželni odbornik dr. Evgen Lampe Hribarja kaj izvrstno orisal kot dičenega vesleslovana. Opisal je natanko, kakšna je bila slovensko-nemška liberalna zveza. Dokazal je, da je liberalna stranka nenarodna in da so liberalci izdali slovenske interese na celi črti. Tako stoji v pogodbi z Nemci, ki jo je sklenil in podpisal Hribar, da se liberalci zavežejo, da bodo v deželni šolski svet volili nemškega deželnega odbornika; ravno tako bodo postopali tudi pri volitvah v druge korporacije, kamor ima pravico pošiljati deželni odbor svoje zastopnike. V pogodbi je Hribar, župan slovenske metropole, priznal Nemcem na Kranjskem, oziroma v Ljubljani, pravico do primerne zastopstva v občinskem odboru stolnega mesta Ljubljane in v kranjski trgovski in obrtni zbornici. En deželni odbornik ima vedno referat o občinah. O vseh kranjskih občinah, razven Ljubljane, je imel referat dr. Tavčar, ljubljansko občino pa so izvzeli, referat o njej je imel vedno nemški veleposestnik. (Čujte!) In to je jako

važna zadeva. Občinski referent je nekak pristojnik županov, in Hribar je sebi in beli Ljubljani za predstojnika naredil — Nemca. Liberalci so se vedno bahali, da ne prepuste Nemcem nobenega mandata v občinskem odboru, ampak liberalna stranka je kriva, da je skozi celo dobo nad Ljubljano vladal — nemški Oberbürgermeister! To je treba povedati, da se bo vedelo, kako politiko je delala liberalna stranka na Kranjskem, katere posestrina je tudi naša Narodna stranka. Tudi kmete so liberalci Nemcem prodali. Obljubili so jim „stalno in zagotovljeno zastopstvo“ v kmetijski družbi, oziroma v deželnem kulturnem svetu, če bi se tak ustanovil. Tako so izdajali liberalci slovenske interese, na čelu njim pa Hribar, ki ga liberalci povzdigujejo v deveta nebesa. Kakor na Kranjskem, taki so liberalci povsodi. Zato je treba neizprosno boja proti njim.

Ljubljanski Orli so napravili lep izlet v Škofjo Loko in Soro. V Škofjo Loko so se udeležili slavnostnega razvitja zastave Mladeniške Marijine družbe ki se je vršilo v nedeljo popoldne. Popoldne so pa napravili izlet v Soro. Iz Škofje Loke so prikorakali ob veselem trobentanju v Soro, kjer so se jim pridružili še Orli iz St. Vida in Preske. Prisostovali so popoldanskemu opravilu v župni cerkvi, kjer je govoril duhovit pesnik domači župnik Finžgar o mladeniški organizaciji. Po opravilu je bila javna telovadba 32 telovadcev pod vodstvom načelnika J. T. O. Vojteka Jeločnika. Izvajale so se proste vaje namenjene za kamniški izlet, ter vaje na bradlji in na drogu. Velika množica ljudstva, katerih sreča so pred par leti še tako razburjale strasti, je kipela navdušenja za mladino, ter glasno izražala svoje dopadanje nad vrlimi telovadci.

„Slovenski Narod“ se v pondeljki številki zelo zaletava v „Mladost“, ki je glasilo vseh poštenih mladeničev in telovadcev. Ker ga jako jezi njen lep napredek, zato je pa posegel v svoj starodavni koš, ter pošilja iz njega zopet razne zbirke lepih psovki med inteligentni svet. Samo toliko ga opozorimo, da naj se varuje, da ga meščanski in kmečki ksindel ne bo pogreznil v ono brezno, kamor je že zdavnaj bil namenjen.

Primorsko.

Za ravnatelja na goriško realko je prišel Slop pl. Carenberg iz južnih Tirol, ki se šteje za Italijana. Vlada je upoštevala željo laških in lahonskih prebivalcev, naj bi prišel na goriško realko za ravnatelja kak Italjan, ker so učenci po večini Italjani. In pa na gimnaziji? Ali pa na ljubljanski realki? Tam pa seveda vlada ne vidi slovenskih dijakov, ki bi potrebovali tudi svojega vodjo.

Morilec Föderansperg pomilošen. V pondeljek je dobilo predsedstvo tržaškega deželnega sodišča obvestilo od najvišjega sodnega dvora na Dunaju, da je bil Julij Föderansperg pomilošen od cesarja in da mu je bila smrtna kazen spremenjena v dosmrtno ječo.

Čipkarska šola. V Sovodnjah pri gorici bodo v najkrajšem času otvorili čipkarsko šolo, ki bo pospeševala domačo obrt v Primorju.

Občinske volitve v Trstu se prično v nedeljo dne 13. t. m. Za okoličane je postavilo politično društvo „Edinost“, štiri kandidate, za vsak okraj enega. Volitve se vrše po novem volilnem redu. Okoličani bodo imeli vsega skupaj dvanajst zastopnikov.

Črez tri leta so šele prišli v Pulju nekega prisiljenca Castrilna, ki je pobegnil pred navedenim časom iz ljubljanske prisilne delavnice.

Razgled po svetu.

Morski roparji. V bližini grškega otoka Samotrake so morski roparji napadli dve jadrnici ter ju oropali. Oba poveljnika ladij in vse moštvo so roparji neusmiljeno potolkli. Nek parnik, ki se je peljal v smeri proti Carigradu je našel oropani ladiji, ter ju spravil v varno pristanišče. O roparjih ni duha ne sluha.

Redek slučaj se je dogodil te dne v Parizu. Neka mlada dama je ustrelila svojega soproga inženirja zato, ker je bil — prelep. Vzbujal je namreč prevečkrat pozornost drugih dam, kar je napravilo mlado soprogo tako ljubosumno, da ga je ustrelila.

Najstarejša ženidbena pogodba. Med papirusi, katere so našli leta 1906 v Elephuntini in kateri se nahajajo sedaj v kraljevem muzeju v Berlinu, se nahaja tudi neka ženidbena pogodba, sestavljena v čisti grščini. Berilo je popolnoma dobro ohranjeno, ter se glasi: „V sedmem letu kraljevanja Aleksandroda, sina kralja Aleksandra, v štiriinajstem letu satrapije Ptolomejeve (311—310 pr. Kr.) v mesecu Diosu. Ženidbena pogodba Heroklejida in Demetrije. Heroklejides jemlje Demetrijo iz Kose, polnoletno hčerko, za ženo, a od njenega očeta Leptida iz Kose in njene matere Philete celo njeno opremo in dragulje za 1000 draham. Vse kot svoboden človek za svobodno ženo.“ Potem slede pogajanja glede volitve stanovanja in ustanovljenje sodišča v slučaju zakonolomstva. Sodišče si izvolita lahko oba soproga jednako. To sodišče obstoji iz treh oseb. V slučaju zakonolomstva sledi v vsakem slučaju razveza zakona. Na sodišču je, da določi, kdo je krivec.

Belega tigr so vjeli v indijski državi Dhenkanal. Beli tigr so jako velika redkost, ravno tako kakor beli sloni, kateri uživajo posebno v Siamu božjo čast. Barva vlovljenega tigr je bila popolnoma bela s temno-rdečimi progami. Raja iz Dhenkanala je dal kožo tega redkega tigr razobesiti na najodličnejšem mestu svoje rezidence. Lovci, kateri so zasledili tigr, so dejali, da je to prvi beli tigr, ki so ga videli v svojem življenju.

Listnica uredništva.

Slov. kat. narodnim dijakom: Z veseljem smo vam vedno na razpolago za vse oficelne in druge novice.

MALA NAZNANILA

ki se sprejemajo po 2 vin. od besede, najmanjši znesek je 50 vinarjev.
Kdor želi pojasniti o rečeh, ki so naznanjene v inseratnem delu, naj pridene za odgovor znamko 10 vinarjev. Drugače se ne odgovori.

Gospodje dobe takoj dobro plačano in stalno službo, če so sposobni za obisk zasebnih odjemalcev. Ponudbe na upravništvu lista pod šifro „Eksistenca“. 115

Prodajo se novi in stari enovprežni vozi, kakor kočije, faetoni, (lahke kočije) in gospodarski vozi po najnižji ceni. Sprejmejo se tudi vozi v zameno pri Pergler Franc, tovarna vozov, Mühlgasse 44, Maribor. 119

Učilišče in vzgojalnišče **Ketzelsdorf pri Svitavi (Moravsko)** sprejme oeklice, ki se hočejo izvežbati v šolski stroki in drugih rečeh, kakor v ženskih ročnih delih, vezanju, pletenju, šivanju, prirojitvi obleke, rizbi kroja, v modernih jeziki (tudi slovanskih), godbi, kuhanju, likanju, gospodinjstvu itd. Vzgojalnišče je v gozdnatem kraju in ima radi tega jako zdravo lego. Natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo. 118

Platneni izdelki Rudnih gor so na dobrem glasu, — so pa tudi pristni in trpežni — če se naročijo naravnost iz Rudniških gor. Ostanke cefirja, primerni za obleke so rajcenejši pri izdelovalcu **Jožef Anderšek** v Bistri pri Novem mestu ob Metavi, Češko. 40 m najboljšega sukna stane 18 K. 112

Mladenič išče v okolici Maribora stanovanje s hrano in perilom. Plača po dogovoru. Natančnejše podatke poda upravništvo. 113

Lepo posestvo blizu Velenja v Spodnjem Štajerju, v ravnini in sicer zidana hiša, zidani hlev, 8 oralov njiv, 2 oralna hmelja, 8 oralov travnikov med tem 2 oralna sadonosnika in 8 oralov dorastlega gozda z mešanim drevjem, skupaj 26 oralov, nerazdeljeno ali pa tudi samo polovica proda se za nizko ceno. Plačilo ugodno. Ponudbe naj se pošljejo pod „Posestvo“ na uredništvo tega lista. 91

Zelo ugodna prilika!

Prodam prostovoljno žago in mlin na potoku, 5 minut daleč od izvira v Savo, pri lepi cesti. Kolodvor Zidanmost je oddaljen 1 uro, trg Račece 1/2 ure. V kratkem se otvori železniška postaja. Izvrstna lega tudi za večje podjetje s pomočjo elektrike. Cena zelo nizka. Slovenci, ki se zavedate kake veljave, pridite, sicer bo tujec porabil pričujočo ugodno priliko! Prodajam tudi pripadajoče posestvo: njive, gozd, travnik, vinograd. Več pove Ant. Podlipnik, Loka pri Zidanem mostu.

Italijanski jezikovni kurz

po sistemu Berlitz
mesečno za 10 K.

Naznanila se sprejemajo do 15. t. m.
Šolska ulica št. 5, I. nadst., Maribor.

Okrajna posojilnica v LJUTOMERU

vabi na

izredni občni zbor,

ki se vrši

13. junija 1909 ob 8. uri dopoldne v Fran-Jozefovi šoli v Ljutomeru.

Dnevni red: Izstop iz „Zadružne Zveze v Celju“ ter pristop k „Zadružni Zvezi v Ljubljani“. 451

Ignac Božič

narodni krojač v Mariboru,
Tegethofova ulica 16, v hiši dr. Rosine

se priporoča slavnemu občinstvu, kakor tudi preč. duhovščini za izdelovanje vsakovrstnih oblek in talarjev po najnižji ceni. Zaloga vsakovrstnega blaga in gotovih pelerin.

V nujnih potrebah se vsakovrstna obleka v 24 urah zgotovi.

Slovenski brivec!

Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu najtopleje priporočam svojo

moderno urejeno brivnico.

:: Postrežba čista, točna in solidna. ::
Izdelujem tudi lasulje in kupujem lase.

IVAN BERGLEZ, brivec
Maribor, Solska ulica 2.

55

SMRT

doleti vsacega, ampak sreča samo tistega kateri naroči sedaj belo platno v veletrgovski hiši
R. Stermecki, Celje (Štajersko).

Štajersko platno m. po 36 v.
Slovensko platno m. po 40 v.
Savinsko platno m. po 44 v.
Vojaško platno m. po 46 v.
Domestih platno mehko m. po 48 v.
Gorsko platno debelo m. po 60 v.
Istrija tkanina, mehka m. po 54 v.
Holandska tkanina, mehko m. po 60 v.
Vzorec zastoj in pošiljatve čez 20 K franko.

58

Slikar in pleskar

Franc Divjak

v MARIBORU, župnijska ulica št. 7

prevzame vsa dela dekoracijske in slikarske stroke ter se priporoča slavnemu duhovščini in cenjenemu občinstvu in izvršuje svojo obrt po najnižjih cenah. Ako se skličete na „Straža“ dobite po znižani ceni

Restavracija Narodni dom

v Mariboru.

Izhorna kuhinja, izvrstna vina kakor: haloško, ljutomersko, dr. Thurnejev muškatelec, mozlec, vinarec, bizeljčan, konjičan itd.
Pivo iz budjeviške češke pivovarne.
Po letu udobno kegljišče. Vrtni paviljoni. Sobe za tujce.

Za obilni obisk se priporoča 37
Lojzika Leon.

Pozor! Slovenci! Pozor!

Josip Macuh, Maribor

Stolna ulica št. 5.

se priporoča slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini za izdelovanje vsakovrstnih oblek. Postrežba točna, cene nizke! Na razpolago je tudi velika zaloga izgotovljenih oblek po jako nizkih cenah. 84

Čudo!

50.000 parov čevljev, 4 pari samo K 7.
Radi nakupa velike množine morem po tako nizki ceni prodati 2 para moških in 2 para ženskih čevljev za 7 K. Velikost naj se označi v centimetrih.

S. Urbach, Krakov.
Pošilja se le po poštne povzetju. 107

Cerkveni slikar

Peter Markovič

akadem. slikar v Rožeku na Koroškem

se priporoča čast. gg. duhovnikom in sl. slov. občinstvu za slikanje raznih cerkvenih slikarij, fresko-podob altarnih in bandernih slik, križevih potov itd. vse na posebno trpežno platno in v jako stanovitnih barvah; popravlja umetniško stare umetne slike. Sprejema vsa večja dela: slikanje cerkvâ v različnih slogih, cele notranje poprave cerkvâ (v tem slučaju poskrbi in posreduje vse druge umetnike in rokodelce). Cene po dogovoru in brez vse konkurence. 23

Slovenci! Podpirajte svoje somišljenike!

Svoji k svojim!

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš

Maribor

Tegethofova cesta 33.

pred kolodvorom, priporoča svojo bogato zalogo zlatnine, srebrnine, nr itd. po najnižji ceni.

Gramofone s slovenskimi ploščami, čistim in jasnim glasom iz najboljših tovarn.

10 Priznano najboljšje igle za gramofone.

Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Cerkveni in sobni slikar in pleskar

Franjo Horvat

MARIBOR, Kasinogasse št. 2.

Se priporoča veleč. duhovščini in slavnemu občinstvu za slikanje cerkev, dvoran, sob, društvenih odrov, napisov na steno, deske, plošče in steklo ter za vsa v pleskarsko in slikarsko stroko spadajoča
:: dela. :: 53

Postrežba točna! :: :: :: Cene nizke!

Pohištvo

Velika zaloga pohištva od najpriprostejšega do najfinejšega v vseh slojih se dobi po znižanih cenah pri 34

Obrtni zadrugi mizarskih mojstrov v Mariboru, Grajski trg št. 3 pri črnem orlu.

Edina narodna steklarska trgovina

Fran Strupi, Celje

priporoča svojo bogato zalogo stekla, porcelana in kame-nine, vsakovrstnih šip, svetilk, ogledal in okvirov za podobne. Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in privatnih stavbah. 2

Najnižje cene! Najsolidnejša in točna postrežba!
Na debele. Na drobno.

M. E. ŠEPEC, Maribor
Grajski trg št. 2

Za nakup priporočamo trdko

katera prodaja po najnižji ceni vsakovrstno modno blago za ženske obleke, svilnate in druge robe, vse vrste najboljšje perilno blago, vsakovrstno sukno (štife) za moške obleke, površnike, fino sukno za talarje in salonske obleke, srajce, ovratnike, kravate, naramnice, nogavice, dežnike, obrisače, mizne prte, odeje, preproge, zastore, razni cvilih, perje za blazine itd. 7